Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul central (judecător Vitalie Pîslariuc)
Dosarul nr.2a-1188/24 (nr. 2-24058263-03-2a-23092024)

CURTEA DE APEL NORD
Colegiul Civil şi de contencios administrativ

D E C I Z I E

23 ianuarie 2025
mun.Bălți

Instanța compusă din:
Președintele completului, judecător Elena Grumeza
Judecătorii: Natalia Costaș și Ivan Parii
Grefier: Nadejda Macovei

examinând cererea de apel declarată de Roșcovan Andrei împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 10.07.2024, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Roșcovan Elena împotriva lui Roșcovan Andrei, cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copiii minori și compensarea cheltuielilor de judecată,-

a c o n s t a t a t:

Pretențiile reclamantei:

La 30 mai 2024, Roșcovan Elena reprezentată de avocata Platon Angela s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Roșcovan Andrei cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copiii minori.

În motivarea acțiunii reclamanta indică că, s-a aflat cu pârâtul în relații de căsătorie, în urma căreia s-au născut doi copii minori ***** și *****, care, în prezent locuiesc cu mama.

Susține că, prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul central din 19 ianuarie 2021, căsătoria dintre părți a fost desfăcută, a fost stabilit domiciliul copiilor minori cu mama, fiind încasată pensia pentru întreținerea copiilor minori ***** și *****, în mărime de 1 000,00 lei lunar pentru fiecare.

Roșcovan Elena menționează, că cheltuielile pentru întreținerea copilului minor au crescut, prețurile la produsele alimentare au crescut, rata inflației fiind foarte mare.

Astfel, suma de 1 000,00 lei stabilită prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul central din 19 ianuarie 2021, este insuficientă de a acoperi toate cheltuielile necesare pentru întreținerea corespunzătoare a copiilor minori.

Prin urmare, reclamanta a solicitat majorarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori ***** și ***** până la suma de 3 500,00 lei lunar pentru fiecare copil.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 10 iulie 2024, acțiunea a fost admisă parțial.

S-a modificat cuantumul pensiei de întreținere pentru copiii minori ***** și *****, stabilit prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 19 ianuarie 2021 (dosar nr. 2-1305/2020) şi s-a încasat de la Roșcovan Andrei, născut la *****, cod personal *****, domiciliul r-nul *****, în beneficiul lui Roșcovan Elena, născută la *****, cod personal *****, domiciliul r-nul *****, pensia de întreținere pentru copiii minori *****, născută la ***** și *****, născută la *****, în sumă bănească fixă, în mărime de 2 000,00 (două mii,00) lei lunar, pentru fiecare copil, începând cu data de 30 mai 2024 și până la schimbarea situației materiale şi/sau familiale ale părților, însă nu mai târziu de majoratul copiilor.

S-a încasat de la Roșcovan Andrei, născut la *****, cod personal *****, domiciliul r-nul *****, în beneficiul lui Roșcovan Elena, născută la *****, cod personal *****, domiciliul r-nul *****, cheltuielile de judecată în sumă de 2 500,00 (două mii cincisute,00) lei cu titlu de asistență juridică.

În rest, pretențiile reclamantei Roșcovan Elena împotriva lui Roșcovan Andrei s-au respins ca neîntemeiate.

S-a încasat de la Roșcovan Andrei, născut la *****, cod personal *****, domiciliul r-nul *****, în beneficiul statului, taxa de stat în sumă de 1 010,00 (una mie zece,00) lei.

Solicitarea apelantului:

La data de 05 august 2024, Roșcovan Andrei a contestat hotărârea primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea înaintată de Roșcovan Elena împotriva lui Roșcovan Andrei să fie respinsă ca neîntemeiată.

Poziția apelantului:

În motivarea cererii de apel, Roșcovan Andrei a menționat că, consideră hotărârea primei instanțe nefondată, fiind adoptată fără a se lua în considerație toate circumstanțele acestui caz, motiv din care, este pasibilă de a fi casată.

Reiterează că, potrivit hotărârii din 19 ianuarie 2021 pensia de întreținere a copiilor minori a fost stabilită în sumă de 1 000 lei pentru fiecare copil până la schimbarea situației materiale și/sau familiale ale părților, însă nu mai târziu de

majoratul copiilor. La acest aspect indică că, intimata nu a prezentat nici o probă care să indice la schimbarea situației materiale a lui Roşcovan Andrei, fapt care ar argumenta solicitarea de majorare a cuantumului pensiei pentru întreținerea copiilor minori.

Or, argumentul invocat în cererea de chemare în judecată, precum că, din anul 2021 până în anul 2024 au crescut prețurile la produsele alimentare, a crescut rata inflației sunt circumstanțe care înrăutățesc situația materială a tuturor, inclusiv a debitorului, mai ales atunci când veniturile nu au crescut.

Mai relatează că, în ședință de judecată în instanța de fond, a comunicat despre starea materială grea şi despre disponibilitatea de a stabili domiciliul copiilor minori cu tatăl, însă mama a insistat ca domiciliul copiilor să fie cu ea.

Totodată, înțelege care sunt dificultățile de întreținere a copiilor, dar, lipsa unui loc de muncă permanent și veniturile mici pe care le obține din activități ocazionale, face ca starea materială să rămână precară, cu mare greu reuşind să achite suma de 1000 lei stabilită anterior în anul 2021 de instanța de judecată, la momentul pronunțării dispozitivului hotărârii având o datorie pentru ultimele 2 luni, adică o datorie de 4000 lei la plata pensiei de întreținere a copiilor.

Susține că, majorarea pensiei de întreținere până la suma de 2000 lei, face imposibilă executarea obligațiilor de plată, fără să mai dispună de mijloace necesare pentru procurarea produselor de primă necesitate nici pentru sine şi nici pentru persoana cu care concubinează.

Cu privire la datele Biroului National de Statistică pentru anul 2023, şi anume că, valoarea minimului de existență pentru un copil cu vârsta 7-17 ani în sate constituia 2 985,00 lei, invocate de instanța de fond în hotărâre, apelantul denotă că, cuantumul pensiei de întreținere nu trebuia să depășească suma de 1500 lei lunar pentru fiecare copil, or, obligația de a contribui la creșterea copiilor minori este reciprocă între părinți.

Astfel, consideră că, instanța nu avea nici un temei de a majora cuantumul pensiei de întreținere stabilit prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul central, din 19 ianuarie 2021.

Menționează că, potrivit art.75 din Codul familiei, legiuitorul a stabilit drept criteriu primordial de stabilire/calculare a pensiei de întreținere a copilului minor veniturile părintelui obligat la plata pensiei de întreținere şi nicidecum valorile minime/maxime calculate de Biroul de Statistică pentru întreținerea unui copil din mediul rural.

Susține că, instanța nu a făcut o analiză reală a stării materiale a lui Roşcovan Andrei din perioada anilor 2021-2024, pentru a constata că veniturile apelantului nu au crescut dar au crescut cheltuielile, inclusiv din momentul stabilirii obligației de achitare a pensiei în litigiu.

În cele din urmă indică că, deși uneori este în imposibilitate de a achita pensia de întreținere a copiilor, nu a solicitat să fie scutit de plata acestei pensii şi depune un efort considerabil în fiecare lună pentru a contribui la întreținerea copiilor săi.

Poziția intimatei:

La 20 noiembrie 2024 în adresa intimatei Roșcovan Elena a fost expediată copia cererii de apel și copia încheierii Curții de Apel Bălți din 22 octombrie 2024 prin care s-a stabilit termen limită pentru prezentarea a referințelor cu înscrisuri, formularea demersurilor necesare, prezentarea/reclamarea probelor în condițiile art.372 CPC sub sancțiunea decăderii din acest drept, până la data de 21 noiembrie 2024.

La data de 05 decembrie 2024, intimata Roșcovan Elena reprezentată de avocata Platon Angela a prezentat referință asupra cererii de apel, solicitând respingerea cererii de apel depusă de către Roșcovan Andrei împotriva Roșcovan Elena, ca fiind neîntemeiată.

În referință a menționat că, consideră hotărârea instanței de fond una legală și întemeiată. Cu referire la alegațiile apelantului, precum că, are o stare materială grea și probleme de sănătate, indică că, nu a adus probe în susținerea argumentelor invocate. Atrage atenția asupra faptului că, este angajată în câmpul muncii și salariul lunar este de 9 000 lei.

În cele din urmă, consideră că, nu sunt întemeiate trimiterile făcute de apelant la coșul minim de consum, or, obligația părinților de a întreține copiii minori nu se rezumă la acoperirea coșului minim de consum al copilului, ci constă în a contribui, în limita posibilităților și a mijloacelor financiare, la asigurarea condițiilor de viață necesare bunei dezvoltări a copilului.

Poziția părților expusă în ședința instanței de apel:

În cadrul ședinței instanței de apel din 23 ianuarie 2025, avocata Platon Angela în interesele Roșcovan Elena a solicitat respingerea cererii de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe cu încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 4 000 lei și a cheltuielilor de transport în sumă de 400 lei, și, totodată, a declarat că, Roșcovan Andrei este constructor, lucrează neoficial și restanțe la plata pensiei de întreținere a copiilor minori nu are.

Intimata Roșcovan Elena a declarat că, este de acord cu hotărârea instanței de fond și a menționat că apelantul nu deține document de studii în domeniul construcțiilor, dar lucrează neoficial și din câte cunoaște a fost peste hotare în Germania, Anglia.

În cadrul ședințelor instanței de apel din 05 decembrie 2024 și 23 ianuarie 2025, apelantul Roșcovan Andrei nu s-a prezentat, deși a fost înștiințat legal.

În temeiul art. 379 alin. (2) CPC, Colegiul civil a dispus examinarea cauzei în absența participanților la proces citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei.

Aprecierea instanței de apel:

Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces, a materialelor din dosar și a normei legale relevante speței, Colegiul Civil consideră necesar de a respinge apelul declarat de Roșcovan Andrei.

În conformitate cu art.362 alin.1) CPC, *termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.*

Colegiul civil reţine că, dispozitivul hotărârii contestate a fost pronunţat la data de 10 iulie 2024 (f.d.20), iar apelul preliminar a fost declarat la data de 05 august 2024 (f.d.24), fiind înregistrat la Judecătoria Orhei, sediul central, cu nr.10389, prin urmare apelul este declarat în termenul legal stipulat la art.362 Cod procedură civilă.

Potrivit prevederilor art. 385 lit.a) CPC, *instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărârea primei instanțe.*

Prevederile art.239 CPC stipulează că, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.*

În conformitate cu prevederile art.121 CPC, *instanţa judecătorească reține spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluționarea justă a cazului.*

Articolul 130 alin.(1) CPC statuează că, *instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.*

În temeiul art.240 alin.(1) CPC, *la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acțiunii.*

În conformitate cu prevederile art.118 alin.(1)-(3) CPC, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Partea care nu a exercitat pe deplin obligația de a dovedi anumite fapte este în drept să înainteze instanței judecătorești un demers prin care solicită audierea părții adverse în privința acestor fapte dacă solicitarea nu se referă la circumstanţele pe care instanța le consideră dovedite. Circumstanţele care au importanţă pentru soluționarea justă a*

pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile şi obiecțiile părților şi ale altor participanți la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Conform art.373 CPC, *(1) instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor şi obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță.*

Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, o motivație şi o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze că, judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce iau fost prezentate.

Instanța de apel menționează că, art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare şi dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

Astfel, instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, constată că, instanța de fond a examinat cauza sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material și procedural, apreciind la justa valoare probele administrate în conformitate cu prevederile art.130 Cod de procedură civilă și a pronunțat o hotărâre legală și întemeiată.

În cadrul examinării cauzei, Colegiul civil stabilește că, din căsătoria încheiată între Roșcovan Elena și Roșcovan Andrei s-au născut doi copii minori ***** a.n. ***** și ***** a.n. ***** (f.d.9-10).

Instanța de apel reține că, potrivit hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 19.01.2021 s-a desfăcut căsătoria încheiată între Roșcovan Elena și Roșcovan Andrei, s-a stabilit domiciliul copiilor minori cu mama Roșcovan Elena și s-a încasat de la Roșcovan Andrei în beneficiul lui Roșcovan Elena pensia pentru întreținerea copiilor minori în sumă bănească fixă în mărime de 1 000 lei lunar pentru fiecare copil, începând cu data de 17.08.2020 până la schimbarea situației materiale și/sau familiale ale părților, însă nu mai târziu de majoratul copiilor (f.d.11-12).

La 30 mai 2024, Roșcovan Elena reprezentată de avocata Platon Angela s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Roșcovan Andrei cu privire

la modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copiii minori, invocînd că cheltuielile de întreținere a copiilor minori au crescut și suma încasată prin hotărîrea din 19.01.2021 nu este suficientă pentru a asigura copiilor un trai decent (f.d.5-6).

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 10 iulie 2024, acțiunea a fost admisă parțial. S-a modificat cuantumul pensiei de întreținere pentru copiii minori ***** și *****, stabilit prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 19 ianuarie 2021 şi s-a încasat de la Roșcovan Andrei, născut la *****, domiciliul r-nul *****, în beneficiul lui Roșcovan Elena, născută la *****, domiciliul r-nul *****, pensia de întreținere pentru copiii minori *****, născută la ***** și *****, născută la *****, în sumă bănească fixă, în mărime de 2 000,00 (două mii,00) lei lunar, pentru fiecare copil, începând cu data de 30 mai 2024 și până la schimbarea situației materiale şi/sau familiale ale părților, însă nu mai târziu de majoratul copiilor. S-a încasat de la Roșcovan Andrei, născut la *****, domiciliul r-nul *****, în beneficiul lui Roșcovan Elena, născută la *****, domiciliul r-nul *****, cheltuielile de judecată în sumă de 2 500,00 (două mii cincisute,00) lei cu titlu de asistență juridică. În rest, pretențiile reclamantei Roșcovan Elena împotriva lui Roșcovan Andrei s-au respins ca neîntemeiate. S-a încasat de la Roșcovan Andrei, născut la *****, domiciliul r-nul *****, în beneficiul statului, taxa de stat în sumă de 1 010,00 (una mie zece,00) lei (f.d.27-30).

La data de 05 august 2024, apelantul Roșcovan Andrei a contestat hotărârea primei instanțe cu apel, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii înaintate de Roșcovan Elena împotriva lui Roșcovan Andrei (f.d.39-40).

În cadrul ședinței de judecată din 05 decembrie 2024, intimata Roșcovan Elena a prezentat referință prin care a solicitat respingerea apelului și menținerea hotărârii primei instanțe (f.d.54,55).

Colegiul civil analizând materialele cauzei în coraport cu normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios, ajunge la concluzia că, soluția instanței de fond este justă și întemeiată, din motivele ce succed.

Potrivit prevederilor art.48 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova, *părinții au îndatorirea de a asigura creșterea, educația și instruirea copiilor. Or, creșterea, educația și instruirea copiilor este posibilă numai în condițiile exercitării corespunzătoare a obligațiilor părintești de întreținere materială a acestora.*

Art.3.1 al Convenției internaționale cu privire la drepturile copilului din 20.11.1989 stipulează că, *în toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituții publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorități administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate.*

Potrivit art.58 Codul Familiei, *părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sânt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat. Drepturile şi obligaţiile părinţilor, cu excepţiile prevăzute de prezentul cod, încetează din momentul atingerii majoratului sau obţinerii capacităţii depline de exerciţiu de către copil.*

În acord cu art. 60 alin.(1) și (2) Codul Familiei, *părinţii au dreptul şi sunt obligaţi să-şi educe copiii conform propriilor convingeri, indiferent de faptul dacă locuiesc împreună sau separat. Părinţii poartă răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală şi spirituală a copiilor şi au prioritate la educaţia lor faţă de oricare alte persoane.*

Conform art.74 alin.(1)-(3) Codul familiei, *părinţii sânt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreţinere se determină în baza unui contract încheiat între părinţi sau între părinţi şi copilul major inapt de muncă. Dacă lipseşte un atare contract şi părinţii nu participă la întreţinerea copiilor, pensia de întreţinere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinţi, a tutorelui copilului sau a autorităţii tutelare teritoriale.*

În acord cu prevederile art.76 alin.(1), (2) Codul familiei, *în cazurile când părintele care datorează întreținere copilului său are un salariu și/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primește salariu și/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu și/sau alte venituri, precum și în alte cazuri când, din anumite motive, modificarea cuantumului pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părți, instanța judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă și sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri conform art. 75. Cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin. (1) se determină de instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială și familială a părților, de alte circumstanțe importante și păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.*

Potrivit art.110 Codul familiei, *în cazul în care starea materială sau familială a uneia dintre părți s-a schimbat, instanța judecătorească, luând în considerare și alte circumstanțe importante ale părților, este în drept, la cererea oricăreia dintre ele, să modifice cuantumul pensiei de întreținere sau să-l scutească pe debitorul întreținerii de plata acesteia.*

La acest aspect, instanța de apel menționează că, modificarea cuantumului sumei stabilite poate avea loc doar, în cazul în care starea materială sau familială a uneia dintre părți s-a schimbat, urmând a fi luate în considerare și alte circumstanțe importante ale părților.

În această ordine de idei, cu referire la alegațiile apelantului precum că dînsul ar fi în imposibilitate să achite lunar suma de 2000 lei pentru fiecare copil cu titlu de pensie pentru întreținerea copiilor minori, instanța de apel relevă că, suma dispusă spre încasare de la apelantul Roșcovan Andrei în mărime 2 000 lei lunar pentru fiecare copil, nu este o sumă disproporționat de mare, iar menținerea în continuare a sumei de 1 000 lei lunar pentru fiecare copil, ar leza substanțial drepturile copiilor, or, potrivit datelor statistice oficiale indicate în raportul Biroului Național de Statistică, publicate pe www.statistica.md, cu privire la minimul de existență în Republica Moldova, în anul 2024 semestrul I, minimul de existență pentru copiii din categoria de vârstă 7-17 ani era de 3 532,90 lei, ceea ce denotă faptul că, fiecare părinte ar urma să achite o sumă de cel puțin 1 766,45 lei pentru fiecare copil, însă datele Biroului Naţional de Statistică privind minimul de existenţă a copilului minor, nu constituie o normă legală imperativă de la care nu se permite derogare, ci urmează a fi apreciată cu titlu de circumstanţă importantă de raportare, ca cuantum/nivel minim de la care instanţa de judecată porneşte în stabilirea cuantumului pensiei de întreţinere, ori, prin prisma prevederilor art.18 din Legea RM privind drepturile copilului, pct.18 din Convenţia internaţională cu privire la drepturile copilului, *părinţii au obligaţia de a asigura întreţinerea copiilor minori, întreţinere materializată nu numai prin asigurarea minimului de existenţă a copilului minor, ci a unui nivel de trai suficient dezvoltării fizice şi psihice a copilului minor.*

Totodată, minimul de existență în Republica Moldova a copiilor minori este în permanentă creștere de la o perioadă la alta, ceea ce raportat la speță, implică cheltuieli mai mari pentru asigurarea nivelului minim pentru întreținerea fiecărui copil.

Astfel, odată ce normele de drept național şi internațional stabilesc că răspunderea pentru creșterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine ambilor părinți, care indiferent de situațiile de conflict apărute între ei trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului, iar oricărui copil îi este recunoscut dreptul la un nivel de viață suficient pentru dezvoltarea sa fizică, mintală, spirituală, morală şi socială, iar părinților care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților şi a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului, sunt criteriile după care instanța urmează să se conducă în emiterea hotărârii sale.

Totodată, este de menționat că, ambii părinți sunt obligați să contribuie la întreținerea copilului în egală măsură. Or, potrivit art. 58 alin. (1) din Codul familiei, *părinții au drepturi şi obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.*

Instanța de apel notează că, apelantul, în calitate de părinte al copiilor cărora le datorează întreținerea are obligația pozitivă de a întreprinde toate măsurile dependente de el în vederea asigurării unei întrețineri pentru acordarea unui trai decent copiilor săi, or, suma de 1000 lei pentru fiecare copil, este sub minimul de existență a unui copil, potrivit datelor Biroului Național de Statistică, și este cert insuficientă pentru realizarea acestei sarcini, în condițiile în care interesul superior al copilului prevalează.

În acest context, conform art. 18 alin.(1) al Convenției internaționale din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, *statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților săi legali. Aceștia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.*

Reglementări similare se regăsesc și la art. 27 alin. (2) din Convenție, care prevede că, *părinților și oricăror altor persoane care au în grijă un copil le revine, în primul rând, responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.*

Colegiul civil accentuează că, la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere instanța de judecată urmează a asigura cu prioritate necesitățile copiilor minori, luând în considerare vârsta copiilor, faptul, că copiii necesită îngrijire continuă, mama minorilor suportând cheltuieli pentru satisfacerea nevoilor materiale ale acestora (medicamente, hrană, îmbrăcăminte etc.). Or, obligația de întreținere se referă la traiul de zi cu zi al copilului, incluzând cheltuielile și grija față de hrană, îmbrăcăminte, medicamente, analize, grădiniță/școală, sporturi, hobbyuri etc., părinții fiind obligați să participe la această întreținere și să poarte în comun această grijă de copil, iar întreținerea presupune și multă muncă fizică necuantificabilă în bani.

Totodată, părintele are îndatorirea să contribuie la întreținerea copilului său într-un cuantum corespunzător necesităților copilului, obligație ce îl impune să desfășoare activitate de muncă, cât și să opteze pentru locuri de muncă cu condiții salariale mai avantajoase, astfel încât să asigure copiilor un nivel de trai adecvat și suficient pentru dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală și socială.

Suplimentar, Colegiul civil va reitera faptul că, cei doi copii minori se află la educația și întreținerea mamei Popa Marcela, căreia îi revine sarcina, deloc ușoară, de a asigura necesitățile stringente a copiilor, toate grijile zilnice ce țin de bunăstarea acestora, ceea ce prin compensare, nu îl îndreptățește pe apelant în solicitarea menținerii în continuare a cuantumului stabilit anterior a pensiei de întreținere a copiilor minori în mărime de 1000,00 lei lunar fiecare copil.

Prin urmare, instanța de fond în mod întemeiat a ajuns la concluzia admiterii parțiale a acțiunii înaintate de Roșcovan Elena, modificând cuantumul pensiei de întreținerea copiilor minori încasat prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul central din 19.01.2021 şi a încasa de la Roșcovan Andrei în beneficiul lui Roșcovan Elena pensie pentru întreţinerea copiilor minori *****, născută la ***** și *****, născută la *****, în sumă bănească fixă, în mărime de 2 000,00 (două mii,00) lei lunar, pentru fiecare copil, începând cu data de 30 mai 2024 și până la schimbarea situației materiale şi/sau familiale ale părților, însă nu mai târziu de majoratul copiilor.

Astfel, în lipsa unor argumente coerente și convingătoare, precum și a unui suport probator de natură să răstoarne soluția adoptată pe caz, Colegiul conchide că prima instanță a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei și a aplicat corect normele de drept material și procedural.

În temeiul celor enunțate supra, verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii instanței ierarhic inferioare în raport cu criticile formulate în cererea de apel şi materialul probator, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord conchide că, soluţia instanţei de fond, este una întemeiată și corectă.

În astfel de circumstanțe, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curții de Apel Nord consideră că, apelul declarat de Roșcovan Andrei urmează a fi respins, cu menținerea hotărârii contestate.

Conform art. 96 alin. (1), (11) CPC, *instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.*

La caz, apelanta a achitat pentru serviciile de asistență juridică prestate de avocata Platon Angela suma de 4 000,00 lei pentru instanța de apel, fapt confirmat prin ordinul de plată din 22 noiembrie 2024 și a suportat cheltuieli de transport în sumă de 600,00 lei, fapt ce se confirmă cu bonul fiscal (f.d.50-51).

Pentru determinarea cuantumului compensației acordate, instanța de apel, pentru a face o apreciere corectă, urmează să țină cont de complexitatea cauzei, dificultatea întrebărilor juridice ridicate în speță, aportul avocatului la soluționarea cauzei, timpul şi munca depus de avocat, aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistență, rezultatul obținut etc.

Având în vedere prevederile normelor citate supra, ținând cont de faptul că cererea de apel declarată de Roșcovan Andrei a fost respinsă, iar intimata a fost reprezentată de avocat, ultima este în drept să solicite instanței de judecată încasarea cheltuielilor de asistență juridică și a cheltuielilor de transport din contul apelantului.

Ținând cont de complexitatea cauzei, timpul şi munca depusă de avocat, instanța de apel ajunge la concluzia de a admite parțial solicitarea intimatei cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată suportate în instanța de apel și a încasa din contul apelantului în beneficiul intimatei cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3000,00 lei pe care le consideră necesare, reale și rezonabile, precum și cheltuielile de transport în sumă de 600,00 lei. În rest, solicitarea intimatei se respinge.

În conformitate cu dispozițiile art.385 lit.a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curții de Apel Nord,

D i s p u n e:

Respinge cererea de apel declarată de Roșcovan Andrei împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 10.07.2024.

Menține fără modificări hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 10.07.2024, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Roșcovan Elena împotriva lui Roșcovan Andrei, cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copiii minori și compensarea cheltuielilor de judecată.

Se încasează de la Roșcovan Andrei în beneficiul lui Roșcovan Elena cheltuielile de judecată suportate în instanța de apel compuse din: cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3000,00 (trei mii) lei și cheltuielile de transport în sumă de 600,00 (șase sute) lei.

În rest, solicitarea cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată suportate în instanța de apel se respinge.

Decizia este definitivă, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele completului, judecător Elena Grumeza

Judecătorii: Natalia Costaș

Ivan Parii